

Kwantitatieve Risicoanalyse Katenhorstweg 12, Hellendoorn

Door:
Jeroen ter Avest - BJZ.nu

Samenvatting

Op de locatie Katenhorstweg 12 bevinden zich diverse agrarische bedrijfsgebouwen (inclusief kelders) met een gezamenlijke oppervlakte van 2568 m². In ruil voor de sloop van de bedrijfsgebouwen en het beëindigen van het agrarisch bedrijf mogen er twee woningbouwkavels worden gerealiseerd. Daarnaast zijn er op het agrarisch erf de planologische kaders aanwezig om twee bedrijfswoningen te bouwen. De tweede bedrijfswoning is echter wel vergund, maar nog niet geëffectueerd. Deze woning zal in het kader van de ontwikkeling tevens worden gerealiseerd. De bestaande bedrijfswoning blijft op de locatie als zodanig behouden. Daarnaast mag er nog een extra compensatiewoning worden gebouwd, aangezien de intensieve veehouderij-activiteiten aan de Katenhorstweg 10c worden beëindigd. Het totaal aantal woningen binnen het in deze berekening opgenomen gebied komt hiermee neer op 5 woningen.

In de omgeving van de nieuwe kwetsbare objecten zijn een drietal buisleidingen van de Nederlandse Gasunie NV gelegen. Deze buisleidingen wordt aangemerkt als risicobron voor het vervoer van gevaarlijke stoffen. Voor de buisleidingen geldt, naast het plaatsgebonden risico, een invloedsgebied van 500 meter aan beide zijden. Het bewuste plangebied is gelegen binnen dit invloedsgebied.

Volgens het Besluit externe veiligheid buisleidingen worden gemeenten namelijk verplicht om bij het opstellen van bestemmingsplannen of een projectafwijkingsbesluit (waboprojectbesluit) rekening te houden met het plaatsgebonden risico (PR) en het groepsrisico (GR). Bij de vaststelling van een bestemmingsplan, op grond waarvan de aanleg van een buisleiding of de aanleg, bouw of vestiging van een kwetsbaar object bij een buisleiding wordt toegelaten, wordt een waarde in acht genomen van 10⁻⁶ per jaar met betrekking tot het plaatsgebonden risico voor kwetsbare objecten.

Met behulp van het programma CAROLA is bepaald of voldaan wordt aan de risiconormen voor de Externe Veiligheid, zoals die zijn vastgelegd in het Besluit externe veiligheid buisleidingen. De gebruiker kan de risico's berekenen op basis van locatiespecifieke leidinggegevens, die bij de leidingeigenaar moeten worden opgevraagd. Het resultaat van een berekening bestaat uit de plaatsgebonden risicocontouren (PR-contouren) en de FN-curve voor het groepsrisico (GR). Het rekenpakket beschikt over een functionaliteit waarmee wordt bepaald bij welke leidingkilometer de grootste overschrijding van de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico wordt bereikt.

Bij de berekening is uitgegaan van een toename van 12 personen binnen het plangebied. Hierbij is uitgegaan van de 'Handleiding verantwoordingsplicht groepsrisico', waarbij per woning een standaard van 2,4 personen wordt aangehouden. Voor de bestaande, omliggende functies is een inventarisatie gemaakt van de verschillende functies in de nabijheid van het plangebied. Voor de verschillende functies/type gebieden is een bevolkingsdichtheid (personen/ha) ingevoerd op grond van de 'Handleiding verantwoordingsplicht groepsrisico'.

Het groepsrisico is na invulling van het plan voor de betreffende gasleidingen lager dan 0,1 maal de oriëntatiewaarde.

Inhoud

Samenvatting	2
1 Inleiding	4
2 Invoergegevens	5
2.1 Interessegebied	5
2.2 Relevante leidingen	5
2.3 Populatie.....	6
3 Plaatsgebonden risico	10
3.1 Figuur 3.1 Plaatsgebonden risico voor A-508 van N.V. Nederlandse Gasunie.....	10
3.2 Figuur 3.2 Plaatsgebonden risico voor A-528 van N.V. Nederlandse Gasunie.....	10
3.3 Figuur 3.3 Plaatsgebonden risico voor A-648 van N.V. Nederlandse Gasunie.....	11
4 Groepsrisico screening	12
4.1 Figuur 4.1 Groepsrisico screening voor A-508 van N.V. Nederlandse Gasunie	12
4.2 Figuur 4.2 Groepsrisico screening voor A-528 van N.V. Nederlandse Gasunie	12
4.3 Figuur 4.3 Groepsrisico screening voor A-648 van N.V. Nederlandse Gasunie	13
5 FN curves.....	15
5.1 Figuur 5.1 FN curve voor A-508 van N.V. Nederlandse Gasunie voor de kilometer tussen stationing 12560.00 en stationing 13560.00	15
5.2 Figuur 5.2 FN curve voor A-528 van N.V. Nederlandse Gasunie voor de kilometer tussen stationing 6100.00 en stationing 7100.00.....	15
5.3 Figuur 5.3 FN curve voor A-648 van N.V. Nederlandse Gasunie voor de kilometer tussen stationing 14210.00 en stationing 15210.00	16
6 Conclusies	17
7 Referenties.....	18

1 Inleiding

De risicostudie in dit rapport is uitgevoerd conform de door de overheid gestelde richtlijnen voor het uitvoeren van risicoanalyses aan ondergrondse gelegen hogedruk aardgastransportleidingen [1, 2, 3, 4]. De analyse is uitgevoerd met het pakket CAROLA. CAROLA is een software pakket dat in opdracht van de Nederlandse overheid is ontwikkeld, specifiek ter bepaling van het plaatsgebonden risico en groepsrisico van ondergrondse hogedruk aardgastransportleidingen.

Het plaatsgebonden risico is gedefinieerd als de kans per jaar dat een onbeschermd persoon die onafgebroken op dezelfde plaats verblijft, komt te overlijden als gevolg van een ongeval met een potentieel gevaarlijke bron. Het plaatsgebonden risico wordt weergegeven door middel van contouren met een gelijke risicowaarde op een kaart.

Het groepsrisico voor buisleidingen is gedefinieerd als de frequentie per jaar per kilometer leiding dat een groep van tenminste tien personen komt te overlijden als gevolg van een ongeval met die buisleiding, waarbij een gevaarlijke stof betrokken is. Het groepsrisico wordt weergegeven in een FN-curve, een dubbel logaritmische grafiek waarbij op de horizontale as het aantal doden (N) wordt gegeven en op de verticale as de cumulatieve frequentie (F) van tenminste N doden.

Om te bepalen of de berekende risico's acceptabel zijn wordt getoetst aan de normen zoals die worden vastgelegd in het Besluit Externe Veiligheid Buisleidingen.

Voor het plaatsgebonden risico geldt dat er zich geen (geprojecteerde) kwetsbare objecten mogen bevinden binnen de plaatsgebonden risico contour van 10^{-6} per jaar. Voor (geprojecteerde) beperkt kwetsbare objecten geldt het 10^{-6} per jaar PR criterium als richtwaarde.

Het groepsrisico is voorzien van een oriëntatiewaarde, die voor buisleidingen gesteld is op $F \cdot N^2 < 10^{-2}$ per jaar per km leiding, waarin F de frequentie per jaar is met N of meer dodelijke slachtoffers. Daarnaast geldt een verantwoordingsplicht, waarbij het bevoegd gezag verplicht wordt gesteld om advies in te winnen bij hulpverleningsdiensten omtrent aspecten als hulpverlening en zelfredzaamheid. Laatstgenoemde aspecten, en daarmee de verantwoordingsplicht, worden in dit rapport niet geadresseerd.

2 Invoergegevens

De risicoberekeningen die in dit rapport zijn beschreven zijn uitgevoerd met CAROLA versie 1.0.0.51. De gehanteerde parameterfile heeft versienummer 1.2. De berekeningen zijn uitgevoerd op 27-11-2012.

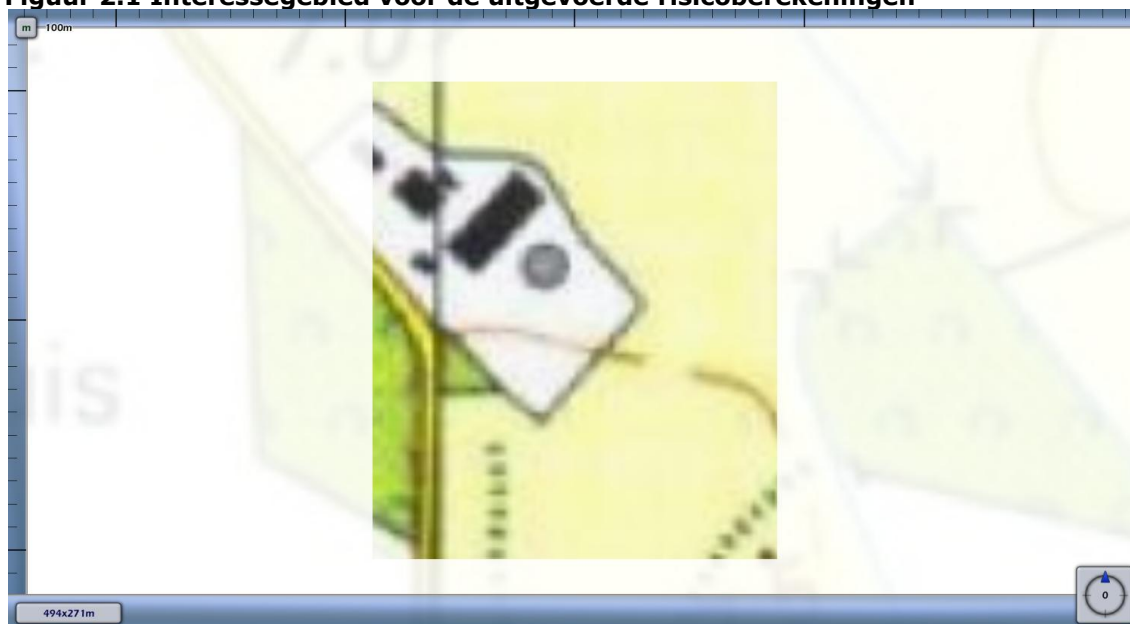
Dit project is opgeslagen onder de naam N:\CAROLA\Projecten\Katenhorstweg 12, Hellendoorn\Katenhorstweg 12, Hellendoorn.crp en is laatstelijk bijgewerkt op 27-11-2012. Voor de berekeningen is gebruik gemaakt van de meteorologische gegevens van het weerstation Twente.

In dit hoofdstuk worden de verschillende invoergegevens nader gespecificeerd in de navolgende secties.

2.1 Interessegebied

Het interessegebied is weergegeven in figuur 2.1

Figuur 2.1 Interessegebied voor de uitgevoerde risicoberekeningen

2.2 Relevante leidingen

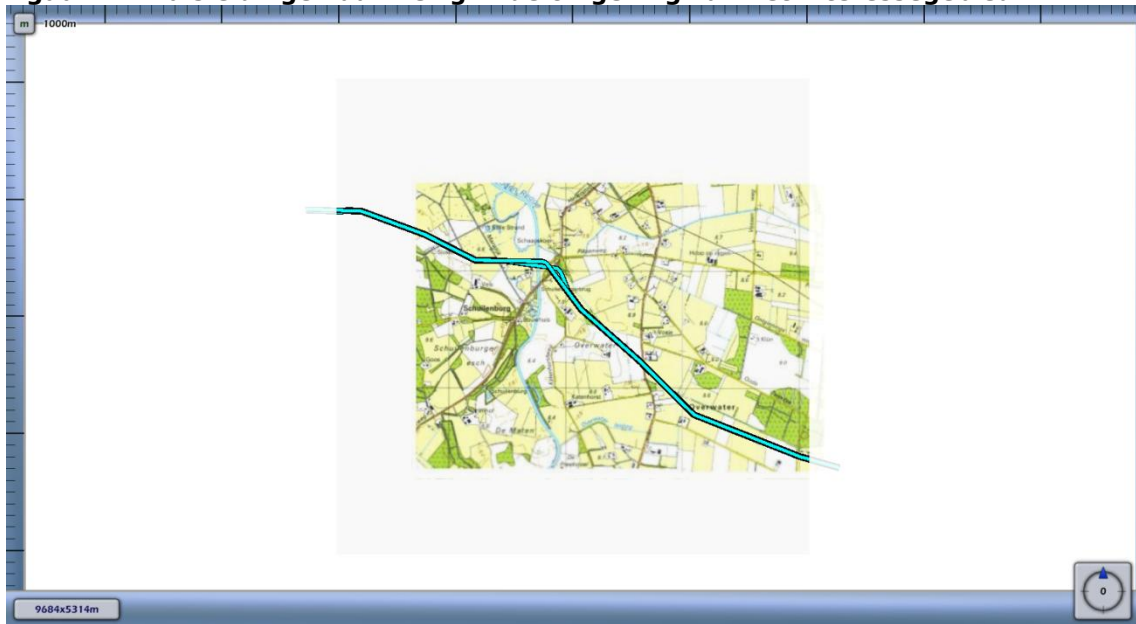
Op basis van het gespecificeerde interessegebied zijn de volgende aardgastransportleidingen meegenomen in de risicostudie.

Eigenaar	Leidingnaam	Diameter [mm]	Druk [bar]	Datum aanleveren gegevens
N.V. Nederlandse Gasunie	A-508	457.00	66.20	27-11-2012
N.V. Nederlandse Gasunie	A-528	457.00	66.20	27-11-2012
N.V.	A-648	914.00	79.90	27-11-2012

Nederlandse Gasunie				
---------------------	--	--	--	--

De leidingen zijn gevisualiseerd in figuur 2.2.

Figuur 2.2 Buisleidingen aanwezig in de omgeving van het interessegebied

Leidingen meegenomen in de risicoberekeningen	
Leidingen waarvoor de houdbaarheidsdatum van de gegevens verstreken is	

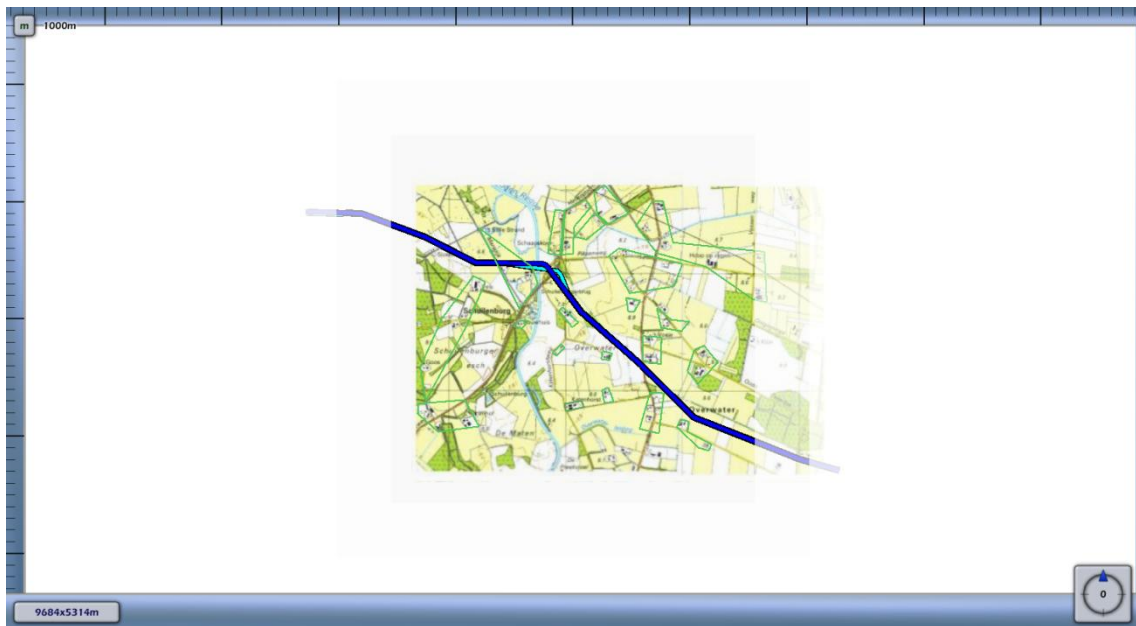
De volgende risicomitigerende maatregelen zijn meegewogen in de risicostudie:

Leidingnaam	Mitigerende maatregel	Begin stationing	Eind stationing
A-508	strikttere begeleiding van werkzaamheden	11816.350	17105.070

2.3 Populatie

Voor de bepaling van het groepsrisico is het van belang dat de populatie rondom de aardgastransportleidingen wordt geïnventariseerd. De relevante populatie is weergegeven in figuur 2.3

Figuur 2.3 Bevolking meegenomen in de risicoberekeningen

Populatietype	Polygoonpunten	Populatiepolygoon
Wonen		
Werken		
Evenement		

Populatiepolygonen

Label	Type	Aantal	Dichtheid	Vervangmodus	Percentage Personen
Katenhorstweg 12 - 5 woningen	Wonen	15.0		Toevoegen Nieuwe Populatie	
Woongebied - Buitengebied	Wonen		1.0	Vervangen Bestaande Populatie	
Agrarisch bedrijf - personeelsdichtheid laag	Wonen		5.0	Vervangen Bestaande Populatie	
Agrarisch bedrijf - personeelsdichtheid laag	Wonen		5.0	Vervangen Bestaande Populatie	
Agrarisch bedrijf - personeelsdichtheid laag	Wonen		5.0	Vervangen Bestaande Populatie	
Agrarisch	Wonen		5.0	Vervangen	

bedrijf - personeelsdi- chtheid laag				Bestaande Populatie	
Woongebied - Buitengebied	Wonen		1.0	Vervangen Bestaande Populatie	
Agrarische bedrijven - lage personeelsdi- chtheid	Wonen		5.0	Vervangen Bestaande Populatie	
Woongebied - Buitengebied	Wonen		1.0	Vervangen Bestaande Populatie	
Agrarisch bedrijf - lage personeelsdi- chtheid	Wonen		5.0	Vervangen Bestaande Populatie	
Woongebied - Buitengebied	Wonen		1.0	Vervangen Bestaande Populatie	
Agrarische bedrijven - lage personeelsdi- chtheid	Wonen		5.0	Vervangen Bestaande Populatie	
Woongebied - Buitengebied	Wonen		1.0	Vervangen Bestaande Populatie	
Agrarisch bedrijf - lage personeelsdi- chtheid	Wonen		5.0	Vervangen Bestaande Populatie	
Woongebied - Buitengebied	Wonen		1.0	Vervangen Bestaande Populatie	
Woongebied - Buitengebied	Wonen		1.0	Vervangen Bestaande Populatie	
Woongebied -	Wonen		1.0	Vervangen Bestaande	

Buitengebied				Populatie	
Agrarisch bedrijf - lage personeelsdichtheid	Wonen		5.0	Vervangen Bestaande Populatie	
Woongebied - Buitengebied	Wonen		1.0	Vervangen Bestaande Populatie	
Agrarisch bedrijf - Buitengebied	Wonen		5.0	Vervangen Bestaande Populatie	
Agrarisch bedrijf - lage personeelsdichtheid	Wonen		5.0	Vervangen Bestaande Populatie	

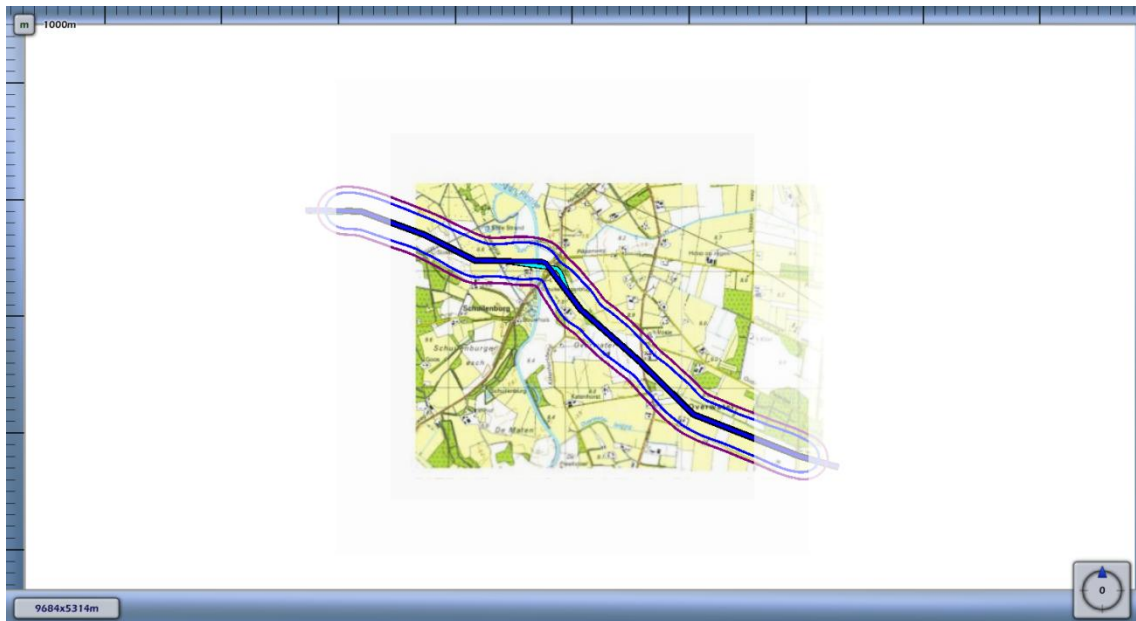
Populatiebestanden

Pad	Type	Aantal	Percentage Personen
-----	------	--------	---------------------

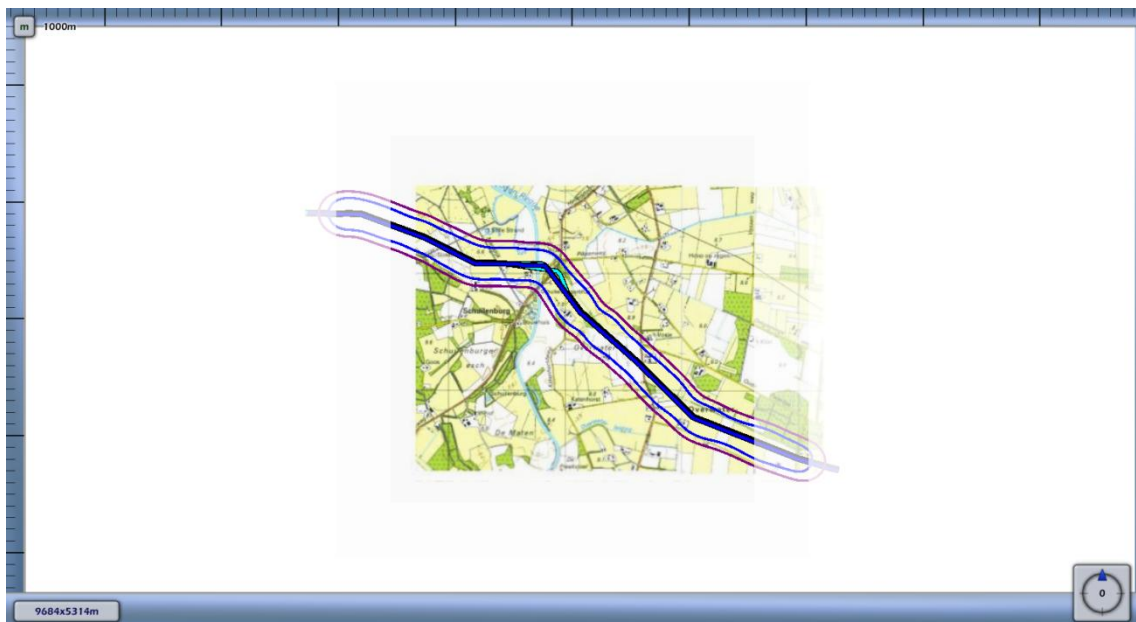
3 Plaatsgebonden risico

Voor de in voorgaande hoofdstuk genoemde leidingen is het plaatsgebonden risico bepaald. Voor elk van de leidingen wordt het plaatsgebonden risico weergegeven als iso-risicocontouren op een achtergrondkaart.

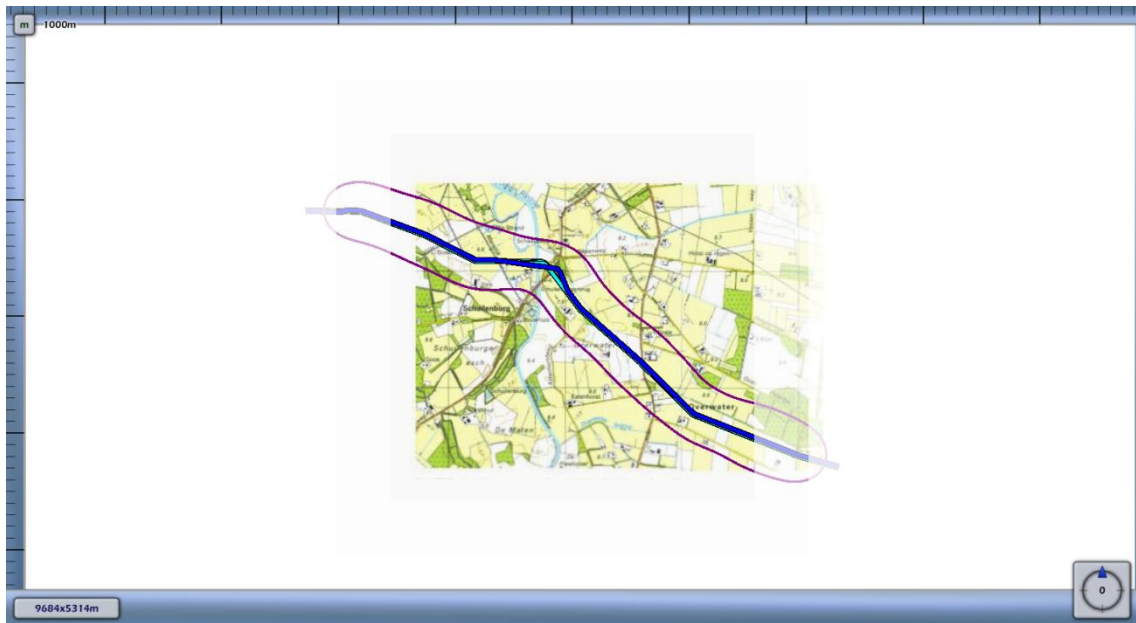
3.1 Figuur 3.1 Plaatsgebonden risico voor A-508 van N.V. Nederlandse Gasunie

3.2 Figuur 3.2 Plaatsgebonden risico voor A-528 van N.V. Nederlandse Gasunie

3.3 Figuur 3.3 Plaatsgebonden risico voor A-648 van N.V. Nederlandse Gasunie

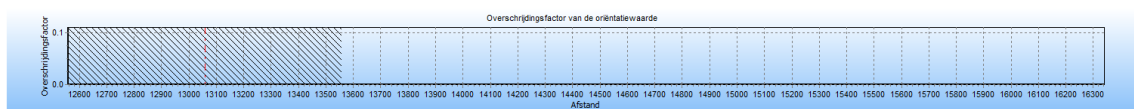
1E-4	
1E-5	
1E-6	
1E-7	
1E-8	

4 Groepsrisico screening

Om in één oogopslag een indruk te krijgen van het groepsrisico wordt het groepsrisico gescreend alvorens voor specifieke segmenten FN-curves te visualiseren. Voor elk van de leidingen wordt per stationing de overschrijdingsfactor van de oriëntatiewaarde van het groepsrisico weergegeven. Deze is berekend door rondom elk punt op de leiding één kilometer segment te kiezen die gecentreerd ligt ten opzichte van dit punt. Voor deze kilometer leiding is een FN-curve berekend en voor deze FN-curve de overschrijdingsfactor.

De overschrijdingsfactor is de verhouding tussen de FN-curve en de oriëntatiewaarde. Daarmee is de overschrijdingsfactor een maat die aangeeft in hoeverre de oriëntatiewaarde wordt genaderd of overschreden. Een overschrijdingsfactor kleiner dan 1 geeft aan dat de FN-curve onder de oriëntatiewaarde blijft. Bij een waarde van 1 zal de FN-curve de oriëntatiewaarde raken. Bij een waarde groter dan 1 wordt de oriëntatiewaarde overschreden.

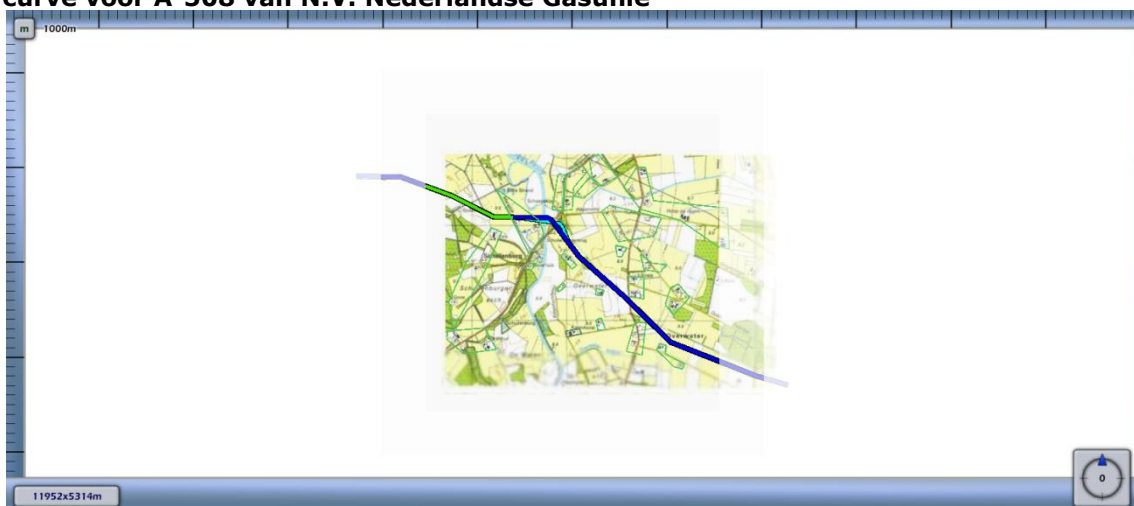
4.1 Figuur 4.1 Groepsrisico screening voor A-508 van N.V. Nederlandse Gasunie

De maximale overschrijdingsfactor van deze kilometer leiding wordt gevonden bij 0 slachtoffers en een frequentie van 0.00E+000.

De maximale overschrijdingsfactor voor dit tracé is gelijk aan 0.000E+000 en correspondeert met die kilometer leiding die gekarakteriseerd wordt door stationing 12560.00 en stationing 13560.00. Voor deze kilometer leiding is de FN-curve opgenomen in het volgende hoofdstuk. De betreffende kilometer leiding is gevisualiseerd in figuur 4.1

Figuur 4.1 Kilometer leiding behorende bij de maximale overschrijding van de FN-curve voor A-508 van N.V. Nederlandse Gasunie

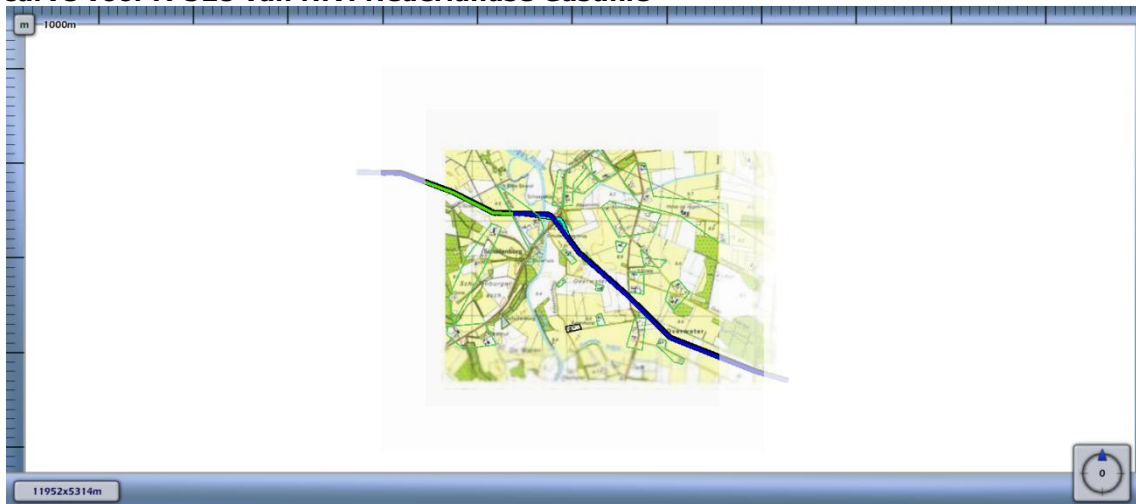
4.2 Figuur 4.2 Groepsrisico screening voor A-528 van N.V. Nederlandse Gasunie

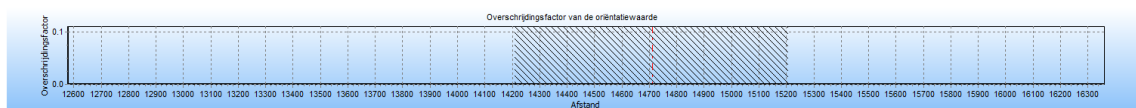
De maximale overschrijdingsfactor van deze kilometer leiding wordt gevonden bij 0 slachtoffers en een frequentie van 0.00E+000.

De maximale overschrijdingsfactor voor dit tracé is gelijk aan 0.000E+000 en correspondeert met die kilometer leiding die gekarakteriseerd wordt door stationing 6100.00 en stationing 7100.00. Voor deze kilometer leiding is de FN-curve opgenomen in het volgende hoofdstuk. De betreffende kilometer leiding is gevisualiseerd in figuur 4.2

Figuur 4.2 Kilometer leiding behorende bij de maximale overschrijding van de FN-curve voor A-528 van N.V. Nederlandse Gasunie

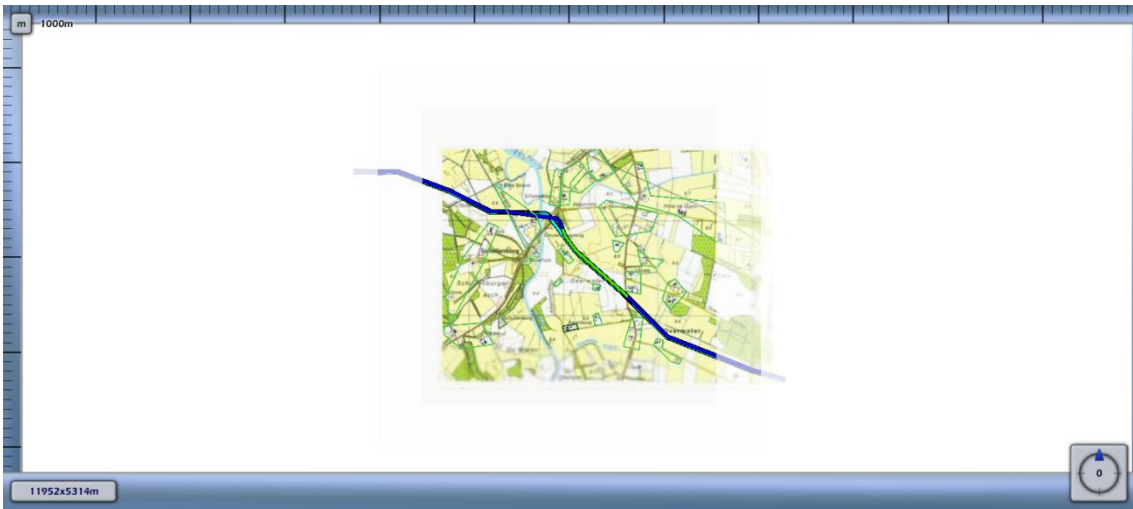
4.3 Figuur 4.3 Groepsrisico screening voor A-648 van N.V. Nederlandse Gasunie

De maximale overschrijdingsfactor van deze kilometer leiding wordt gevonden bij 10 slachtoffers en een frequentie van 7.50E-010.

De maximale overschrijdingsfactor voor dit tracé is gelijk aan 7.500E-006 en correspondeert met die kilometer leiding die gekarakteriseerd wordt door stationing 14210.00 en stationing 15210.00. Voor deze kilometer leiding is de FN-curve opgenomen in het volgende hoofdstuk. De betreffende kilometer leiding is gevisualiseerd in figuur 4.3

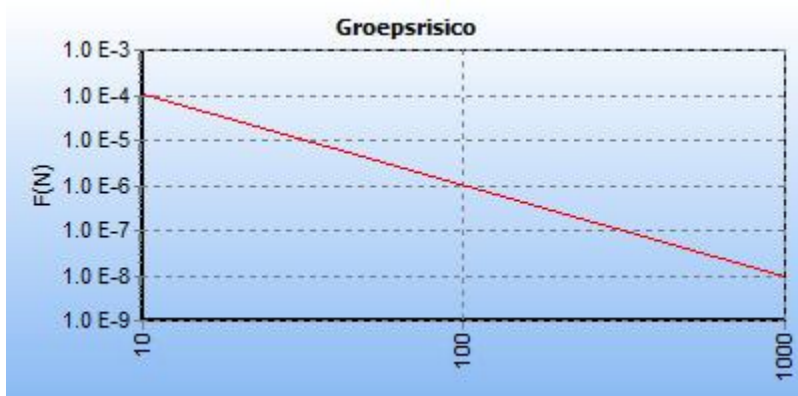
Figuur 4.3 Kilometer leiding behorende bij de maximale overschrijding van de FN-curve voor A-648 van N.V. Nederlandse Gasunie

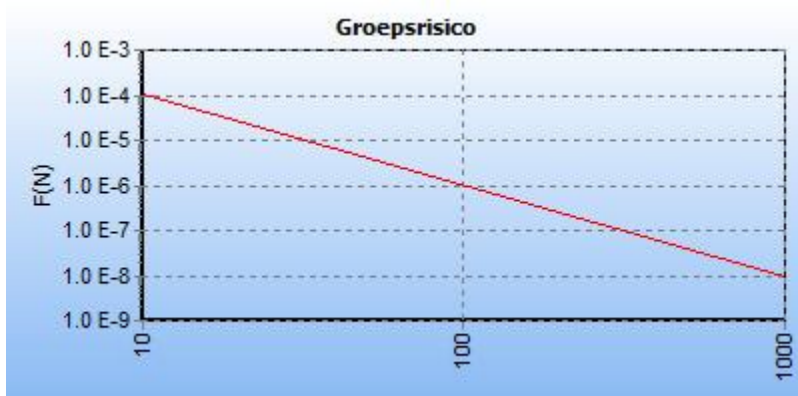
5 FN curves

Voor elk van de eerder genoemde leidingen is het groepsrisico berekend. Een samenvatting van de resultaten hiervan is gegeven in het voorgaande hoofdstuk; in dit hoofdstuk wordt voor elk van de leidingen de daadwerkelijke FN-curve gegeven van de (in termen van groepsrisico) "slechtste" kilometer van het betreffende tracé.

5.1 Figuur 5.1 FN curve voor A-508 van N.V. Nederlandse Gasunie voor de kilometer tussen stationing 12560.00 en stationing 13560.00

5.2 Figuur 5.2 FN curve voor A-528 van N.V. Nederlandse Gasunie voor de kilometer tussen stationing 6100.00 en stationing 7100.00

5.3 Figuur 5.3 FN curve voor A-648 van N.V. Nederlandse Gasunie voor de kilometer tussen stationing 14210.00 en stationing 15210.00

6 Conclusies

De CAROLA-berekening ten behoeve van de in het bestemmingsplan "Buitengebied 2009, herziening Katenhorstweg 10c en 12" besloten ontwikkeling toont aan dat het Groepsrisico kleiner is dan 0.1 van de oriëntatiewaarde. ($GR < 0.1$) Met andere woorden: de uitvoering van het plan is op basis het CAROLA-onderzoek in het kader van het Groepsrisico aanvaardbaar.

7 Referenties

- [1] Risicomethodiek aardgastransportleidingen. Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. Brief 390/06 CEV Lah/pbz-1191. 6 november 2006.
- [2] Risicomethodiek aardgastransportleidingen. Ministerie van VROM. Brief 2006.334302. 7 december 2006.
- [3] Laheij GMH, Vliet AAC van, Kooi ES. Achtergronden bij de vervanging van zoneringafstanden hogedruk aardgastransportleidingen van de N.V. Nederlandse Gasunie. Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. RIVM-rapport 620121001/2008. 2008.
- [4] M. Gielisse, M.T. Dröge, G.R. Kuik. Risicoanalyse aardgastransportleidingen. N.V. Nederlandse Gasunie. DEI 2008.R.0939. 2008.